

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 176/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. E. M., B., ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. E. M. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. decembra 2007 doručená sťažnosť JUDr. E. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007.

Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že na základe sťažovateľkou podaného odvolania proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp zn. 14 Ccu 14/2003 v konaní o zaplatenie sumy 1 073 000 Sk s príslušenstvom je krajským súdom vedené odvolacie konanie pod sp. zn. 16 Co 244/2007. Sťažovateľku ako advokátku v predmetnom konaní žalujú jej bývalí klienti P. B. a Ľ. B. z dôvodu jej údajného obohatenia sa pri poskytovaní právnej pomoci.

Krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007 nepriznal sťažovateľke oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v odvolacom konaní. Predmetné uznesenie krajského súdu sťažovateľka považuje za „protiprávne, nakoľko bolo vydané v rozpore s ust. § 138 ods. 1 OSP (Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva) a tiež s článkom 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Sťažovateľka predovšetkým namieta právny záver krajského súdu, že „nepriaznivá situácia žiadateľky je dôsledkom skutočností, ktoré majú pôvod v jej advokátskej činnosti, pre ktoré je typické, že môže so sebou niesť i riziko neúspechu. Pretože k dnešnému dňu nemá pozastavený výkon advokácie a nárok má vyplývať z jej advokátskej činnosti, nie je možné jej žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku vyhovieť, pretože nepriaznivá situácia žiadateľky, ako dôsledok jej neúspechu pri zastupovaní v advokátskej činnosti pri oslobodení od platenia súdneho poplatku by v konečnom dôsledku znamenalo prenesenie časti rizika, spojeného s takouto činnosťou, na štát“.

Podľa tvrdenia sťažovateľky „krajský súd nijako nespochybnil ani nevyvrátil (nedokázal opak) tie skutočnosti, ktoré som ja vo svojej žiadosti o priznanie oslobodenia od platenia súdneho poplatku zo dňa 11. 6. 2007 veľmi detailne uviedla a doložila príslušnými dokladmi - potvrdenie o osobných a majetkových pomeroch potvrdené Mestom B. (ktoré doporučilo priznať mi oslobodenie od platenia poplatku) a výpismi z mojich daňových priznaní za roky 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006. Výsledkom môjho podnikania je

strata, a to súvisle všetky roky od roku 1995 až do súčasnosti nepretržite, čo si mohol súd overiť u môjho správcu dane na Daňovom úrade II. B., či to urobil neviem, neuvádza o tom v uznesení nič“.

Názor krajského súdu, že *„nie je možné priznať oslobodenie od súdneho poplatku súkromnému podnikateľovi, ktorý je dlhodobo v ekonomickej strate (jeho hospodársky výsledok je za viac rokov záporný), lebo by to znamenalo prenášať riziko súkromného podnikania, ktoré je spojené aj s hospodárskymi stratami, na štát“*, sťažovateľka považuje za prejav diskriminácie súkromných podnikateľov z hľadiska posudzovania opodstatnenosti ich žiadosti o priznanie oslobodenia od súdneho poplatku podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), lebo citované ustanovenie nerozlišuje u žiadateľov o oslobodenie od platenia poplatku ich sociálne postavenie, ale stav ich odkázanosti, kde treba objektívne a nezaujato posúdiť osobné a majetkové pomery žiadateľa, a nie *„odvolávať sa na nejaké selektívne kritériá, ktoré si súd stanovil voľnou úvahou a tieto sú v priamom rozpore s článkom 12 ods. 1, 2, 4 Ústavy SR a tiež aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007 *„boli porušené práva sťažovateľky zaručené jej Ústavou SR v článku 12 ods. 1, 2, 4 a v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, zaručujúce rovnaké zaobchádzanie a rovnosť občanov pred zákonmi Slovenskej republiky“*, prizná jej finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk, ktoré je jej povinné uhradiť Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007.

Z informácie poskytnutej ústavnému súdu okresným súdom vyplynulo, že namietané uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2007. Táto skutočnosť vyplýva aj z obsahu sťažnosti sťažovateľky a priložených listín.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Zmeškanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, I. ÚS 24/05).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Vzhľadom na dátum nadobudnutia právoplatnosti v petite sťažnosti označeného uznesenia krajského súdu (28. september 2007) a dátum doručenia sťažnosti (10. december 2007, na poštovú prepravu daná 7. decembra 2007) ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú oneskorene.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2008